

II POSEBNE ODREDBE

METODIKA RADA I NASTAVNIČKE KOMPETENCIJE

1. Nastavne oblasti, predmeti i metodika

A) Gradivo

- planiranje, programiranje, ostvarivanje i vrednovanje odgojno-obrazovnog rada
- osnovni principi planiranja i programiranja rada ustanove;
- osnovni principi uspješnog planiranja rada zaposlenih u ustanovi;
- struktura plana i programa odgojno-obrazovnog rada;
- ishodi učenja – očekivani rezultati;
- uloga nastavnog predmeta u ostvarivanju ciljeva i zadataka u obrazovanju i odgoju;
- povezanost između ciljeva, zadataka, sadržaja, metoda i oblika rada;
- interdisciplinarna priroda predmetnih sadržaja – horizontalno i vertikalno;
- korištenje didaktičkih i metodičkih principa uspješnog planiranja odgojno-obrazovnog rada;
- mogućnosti i ograničenja različitih vrsta nastave;
- planiranje različitih tipova i struktura nastavnih časova;
- povezivanje različite metode, tehnike i oblike rada u procesu učenja;
- kreiranje podsticajnu sredinu za učenje i razvoj;
- sadržaje, metode oblike i tehnike rada u skladu sa uslovima u kojima radi;
- planiranje i programiranje rad vodeći računa da sadržaj učini dostupnim učenicima (prijemčiv, razumljiv, interesantan)
- osnovni principi rada odeljenjskog starješine;
- podsticanje izgradnju zajedništva u odeljenju/odgojnoj grupi;
- prilagođavanje zahtjeve razvojnim nivoima djece i stilovima učenja djece;
- primjena individualni pristup djeci u procesu odgojno- obrazovnog rada;
- uloga učeničkog samostalnog rada u odgojno- obrazovnom procesu;
- kriteriji dobrih udžbenika, literature i didaktičkih sredstava za ostvarivanje dgojnoobrazovnog rada;
- pružanje pomoći učenicima u nalaženju i izboru literature i drugih izvora bitnih za različite aktivnosti;
- načini ostvarivanja vannastavnih i slobodnih aktivnosti; osnovni instrumenti za realizaciju obrazovno- odgojnog rada;
- preventivni mentalno - higijenski rad;
- istraživački pristup u odgojno - obrazovnom radu;
- analiziranje sopstvenog odgojno - obrazovng rada;
- samoevaluacija rada.

2. Praćenje razvoja i postignuća i pedagoško dokumentovanje

A) Gradivo

- aspekti praćenja učenja i napredovanja i pri tome korištenje različitih tehnika evaluiranja;
 - praćenje i vrednovanje postignuća učenika u procesu učenja;
 - praćenje individualnog razvoja i napredovanje učenika i razvoj grupe u cjelini;
-

- vrednovanje postignuća u funkciji podrške napredovanju učenika;
- načini i tehnike podsticanja procesa samoocjenjivanja učenika;
- svrha portfolija učenika;
- svrha portfolija nastavnika;
- evidencija o učešću u raznim oblicima stručnog usavršavanja;
- identifikovanje talentovane djece/učenike kao i djece/učenika sa teškoćama u razvoju i učenju i radi na stvaranju podsticajne sredine za njihov razvoj;
- osnovni principi uspješne profesionalne orijentacije.

3. Poučavanje i učenje

A) Gradivo

- razvijanje učenika i učenje, priroda mišljenja i formiranje pojmova;
- aktivnosti koje razvijaju kritičko i kreativno mišljenje (divergentno, konvergentno, analitičko, problemsko) kroz različite strategije poučavanja i učenja;
- inicijativa učenika, motivacija za rad i spontano stvaralačko izražavanje;
- principi redovnosti u davanju povratnih informacija o ostvarenim rezultatima;
- uvažavanje ličnosti učenika u davanju povratnih informacija o ostvarenim rezultatima;
- pomaganje učeniku da prepozna svoje potrebe i emocije i izrazi ih na odgovarajući način;
- stvaranje atmosfere poštovanja različitosti;
- uvažavanje inicijative i slobode iskazivanja misli, stavova i uvjerenja kod učenika;
- razvijanje kod učenika navika za pažljivim rukovanjem nastavnim materijalima;
- čuvanje povjerljivih podataka o djetetu/učeniku i njegovoj porodici;
- primjenjuje individualni/grupni savjetodavno/odgojni rad sa djecom/učenicima.

4. Davanje podrške razvoja ličnosti učenika

A) Gradivo

- fizički, emocionalni, socijalni i kulturni razvoj i razlike među učenicima;
- načini podrške učenicima iz osjetljivih društvenih grupa;
- primjena načina i postupaka podsticanja samopouzdanja, samopoštovanja kod učenika i podizanje nivoa aspiracije;
- značaj uticaja vršnjaka i sredine na razvoj i obrazovanje učenika i interakciju svih učesnika u odgojno- obrazovnom radu;
- značaj stvaranja atmosfere poštovanja različitosti;
- primjena konstruktivnih postupaka pri rješavanju razvojnih problema kao i situacijama krize i konflikta;
- vještine rukovđenja i upravljanja zajednicom učenika;
- primjena logičke discipline;
- načini i uslovi uključivanja učenika sa smetnjama u razvoju u odgojno- obrazovni rad.
-

5. Komunikacija i saradnja

A) Gradivo

- važnost saradnje sa roditeljima/starateljima i drugim partnerima u odgojno-obrazovnom radu;
 - informacije o učeniku sa roditeljima poštujući princip redovnosti;
-

- informacije o dostupnim resursima koji mogu podržati odgojno – obrazovni rad (predškolski, školski, domski, internatski, porodični, u lokalnoj i široj zajednici);
- atmosfera međusobnog povjerenja sa svim učesnicima u odgojno-obrazovnom radu;
- primjena principa uspješne komunikacije sa svim učesnicima u odgojno-obrazovnom radu;
- važnost njegovanja partnerskog odnosa sa porodicom učenika;
- princip privatnosti u saradnji sa porodicom i kolegama;
- poštivanje ličnosti roditelja prilikom davanja povratnih informacija;
- oblici saradnje sa porodicom radi obezbjeđivanja podrške razvoju učenika;
- održavanje dobrog profesionalnog odnosa sa kolegama;
- važnost timskog rada u ustanovi;
- zapažanja i iskustva sa kolegama;
- oblici saradnje sa lokalnom zajednicom u cilju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ciljeva i zadataka;
- saradnja u organizovanju predstavljanja različitih oblika učeničkog stvaralaštva;
- važnost saradnje sa stručnim institucijama;
- saradnja sa pozorištima, muzejima, galerijama, gradskim bibliotekama i drugim ustanovama i organizacijama iz oblasti kulture

6. Istraživačka nastava

A) Gradivo

- značaj kontinuiranog profesionalnog razvoja;
- oblici i načini stručnog usavršavanja;
- načini i tehnike planiranja stručnog usavršavanja;
- elementi za planiranje sopstvenog stručnog usavršavanja;
- razlika između stručnog usavršavanja i stručnog osposobljavanja;
- projektna nastava;
- problemska nastava;
- akciono istraživanje;
- vrste istraživačkih pitanja;
- struktura istraživanja;
- različite tehnike za istraživanje;
- analiza i interpretaciju zadatka, upitnika, testa - i za isto dati preporuke za rješenja;
- struktura esejskog rada;
- standardi pisanja stručnog rada;
- plagijat

B) Osnovna literatura:

- Brajša, P. (1993): Pedagoška komunikologija, razgovor, problemi i konflikti u školi, Zagreb, Školska knjiga
 - Gera I. i Dotlić Lj. "Priručnik za podsticanje dečjeg samopoštovanja", Izdavačko preduzeće matice srpske, 2000, Novi Sad+
 - Glasser, W. (1994): Kvalitetna škola, Zagreb, Educa
 - Grgin, T. (1994): Školska dokimologija, Slap, Jastrebarsko
 - Izli Š.D. i Mitčel K. "Ocenjivanje na osnovu portfolija", Kreativni Centar, 2004, Beograd
 - Jones J.J., Ignelzi S.C. "Partnerstvo škole i porodice", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000
 - 7. Jurić, V. (2004). Metodika rada školskog pedagoga (prerađeno i dopunjeno izdanje), Zagreb, Školska knjiga
-

- Kamenov E. "Metodika I i II", Dragon, 1997, Novi Sad
- Kyriacou, C. (1997): Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb
- Matijević, M. (2002): Didaktika, Zagreb, Školska knjiga
- Muminović Hašim "Nastavna umijeća u didaktici i metodici", Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, web portal profesora
- Mužić, V. (1999): Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja - priručnik za početnike i iskusnije istraživače, Zagreb, Educa
- Centar za obrazovne inicijative "Step by Step" "Opserviranje i praćenje ponašanja djece", Sarajevo, 2000+
- Pešić M. i saradnici „Pedagogija u akciji", Institut za pedagogiju i andragogiju, 1998, Beograd
- Saifer S, Baumann M, Isenberg J.P. i Renck Jatongo M. " Individualizirana nastava u ranom djetinjstvu", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000+
- Sellers-Garcia M., Jacobs F., Mistry J., Kapuscik J.K., Rutsch C. "Primjenjeno istraživanje u ranoj edukaciji", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000+
- Slatina Mujo: "Nastavni metod", Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 1998
- Suzić Nenad "Pedagogija XXI vijeka", Banja Luka, web portal profesora 2007+
- Terhart, E. (2001): Metode poučavanja i učenja, Educa, Zagreb
- Walsh K.B "Stvaranje učionica u kojima dijete ima centralnu ulogu (0 - 3 godina)", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000
- Walsh K.B "Stvaranje učionica u kojima dijete ima centralnu ulogu (3 - 6 godina)", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000
- Walsh K.B "Stvaranje učionica u kojima dijete ima centralnu ulogu (6-7 godina)", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000
- Walsh K.B "Stvaranje učionica u kojima dijete ima centralnu ulogu (8, 9 i 10 godina)", Centar za obrazovne inicijative "Step by Step", Sarajevo, 2000

C) Proširena literatura:

- Suzić Nenad "Primjenjena pedagoška metodologija", Banja Luka, web portal profesora 2007
 - Slatina Mujo: "Konfluentno učenje/ili podučavanje", Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2007
 - Leipzig J. i Lesch J. "Praćenje i posmatranje dece u procesu podučavanja", Centar za interaktivnu pedagogiju, 2001, Beograd
 - Jull, J. (1995): Razgovori s obiteljima, perspektive i procesi, Zagreb, Alinea
 - Suzić Nenad "Učenje učenja", Banja Luka, web portal profesora 1996
 - Slatina Mujo: "Naznake principa slobode i odgovornosti u odgoju", Filozofski Fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2002
 - Neill, S. (1994): Neverbalna komunikacija, Zagreb, Educa
 - Juul, J. (1995): Vaše kompetentno dijete, Zagreb, Educa
 - Jorro A. "Nastavnik i evaluacija", Pedagoški zavod Bihać, 2007
 - Bašić, Hudina, Koller-Trbović, Žižak (1994): Integralna metoda, Zagreb, Alinea
 - Bičanić, J. (2001): Vježbanje životnih vještina - Priručnik za razrednike, Zagreb, Alinea
 - Bognar, L., Marijević, M. (1993): Didaktika, Školska knjiga, Zagreb
 - Colić V. "Dečje jaslice - gledane iz antropološkog ugla", Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofski fakultet, 1995, Beograd
 - Daniels E. i Stafford K. "Integracija dece sa posebnim potrebama", Centar za interaktivnu pedagogiju, 2001, Beograd
 - Griffin G.A. "Obrazovanje nastavnika" Pedagoški zavod Bihać, 2007
 - Kasagić Đ. i Bojanović I. "Igre pokretom", Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1995, Beograd
 - Jelavić, F. (1998): Didaktika, Jastrebarsko, Naklada Slap
-

- Suzić Nenad "Emocije i ciljevi učenika i studenata", Banja Luka, web portal profesora 2007
- Tomas G. "Kako biti uspješan nastavnik", Kreativni Centar, 2003, Beograd
- Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja, IEP - Vern, Zagreb
- Vizek-Vidović, V., Vlahović-Štetić, V., Rijavec, M., Miljković, D. (2003): Psihologija obrazovanja, IEP, Zagreb